

ESTRUCTURA DE LA INFORMACIÓ PERIODÍSTICA

PROF.: MANUEL LOPEZ

1er. CURS

CODI 1008

1a. PART: L'ESTRUCTURA DE LA COMUNICACIÓ

Tema 1.- L'home com objecte a informar i informador. L'entorn del ciutadà a Catalunya: canals de comunicació per entendre el món. Paper de cadascun dels mitjans d'informació: TV, ràdio, premsa, publicitat, comunicació marginal, integrada o no.

Tema 2.- El periodista: intermediari i interpretador. Funció del professional dins el món comunicatiu. Evolució dels mitjans escrits a Catalunya durant els darrers 10 anys. La Facultat de Ciències de la Informació com a factor de renovació. La responsabilitat del periodista vers la societat: el secret professional, l'estatut de redacció, el col·legi professional i els sindicats com a garanties de la seva independència.

Tema 3.- Els diaris. Estructura i infraestructura. La redacció com a fonament essencial. Estructura de la redacció.

Tema 4.- Ponts alienes a la redacció. Les agències. Els col·laboradors. Els corresponals. El públic i el seu paper determinant. El lector i la seva resposta: retrat robot del lector de premsa diària a Catalunya.

Tema 5.- La informatització de la redacció: renovació estructural vers un sistema tecnològic alià i unidireccional. Les noves especialitzacions del periodista: l'editor; el dissenyador per pantalles i el redactor-programador.

Tema 6.- Les noves tecnologies i la resposta periodística: més especialització. Periodisme científic, ecològic, gràfic, mèdic, etc. Crisi de les estructures rígides a la redacció: les seccions interdisciplinàries.

Tema 7.- Les altres fonts d'informació. Les institucions: publicacions i gabinets de premsa. Les agències de consellers d'imatge. La publicitat amagada i la propaganda política. Les filtracions. El "off the record". Les "intoxicacions".

Tema 8.- Hemerografia i documentació periodística. Els arxius. Els bancs de dades propis. Els bancs de dades aliens. Els fons de dades institucionals. Els arxius del periodista. L'agenda com a instrument de treball. La formació permanent. Els "stages" i els seminaris i congressos.

Tema 9.- Estructura empresarial de la premsa catalana i espanyola. El paper de l'inversor. Interrelació amb el poder econòmic i polític.

Tema 10.- La relativitat del medi: intercomunicació a nivell regional-mundial. La reserva de dades per part de les grans potències. Els "secrets" d'Estat. La democratització de la informació: informe Mac Bride de la UNESCO.

Tema 11.- Periodisme alternatiu: Premsa "underground" o marginal. Premsa comarcal. Premsa política extraparlamentària. TV i ràdios no institucionals ni comercials. El cartell i la pintada. La fulla informativa.

2a. PART: LES TÈCNiques PERIODÍSTIQUES

Tema 12.- Llengua oral i llengua escrita. Ortografia. Lèxic i sintaxi. Els signes de puntuació. El periodista i el llenguatge. Neologismes i argot. La confusió del bilingüisme. Estereotips. Sigles, acròstics i abreviatures.

Tema 13.- L'estructura redaccional. L'ordenació en la redacció periodística.

Tema 14.- La informació i la notícia. Gèneres periodístics a la premsa escrita. Fonaments de la informació: senzillesa, claredat, honestat, fidelitat. La informació de primera, segona i tercera ma. Identificació de la font. Les informacions anònimes o no personalitzades. Les ambigüitats. Les informacions "suplicades".

Tema 15.- La notícia i la resposta històrica a les sis "W". Com ha evolucionat el periodisme escrit des de la intervenció de la impremta. L'estructura i els seus canvis. La notícia directa i la notícia de creació. Notícia simple i composta. Notícia complementària, cronològica, espacial i de situació. Notícies de color humà.

Tema 16.- El "lead" -la guia-, la tarja de presentació. Inconvenients del "lead". Conseqüència lògica: la notícia piramidal invertida. Tipus de "lead".

Tema 17.- L'entrada directa i diferida. L'entrada simple, múltiple i de sumari. Entrada descriptiva i interpretativa. Entrada cega. Entrada de cita.

Tema 18.- La titulació. Components de la titulació. Avant títol. Títol. Subtítol. Títols inmersos en el text ("ladillos"). La imposició de les noves tecnologies. El títol i el context social. El verb, principal element de la titulació.

Tema 19.- Els elements de recolçament de la informació: quadres, dibuixos, fotografies secundàries i principals. Els textos-contexte o "background". Els perills del text-context. Paraules clau.

Tema 20.- Els límits d'espai dins el periodisme modern. Els models de diari a Catalunya i a la resta de l'Estat. Els llibres d'estil.

Tema 21.- El "ombdusman". La fe d'errades. Les cites alienes.

- - - - -

Aquesta és una assignatura decididament semipràctica i d'avaluació contínua i la més important per a qui vulgui ser en el futur un professional de la premsa escrita. Deixant de banda que l'alumne ha d'arribar preparat a la Universitat en matèries com gramàtica: ortografia, lèxic i sintaxi, es tracta de donar-li els instruments indispensables perquè comenci a redactar, en primer lloc, i a redactar amb una certa estructura després.

Ahora se'l fa reflexionar sobre l'entorn informatiu i la importància de la comunicació. Tan important és saber utilitzar una eina -el llenguatge, la tècnica periodística- com saber quines són les seves limitacions i possibilitats, els recursos i les fonts.

Durant el curs es visitaran diverses empreses de comunicació i s'analitzaran els mitjans escrits a Catalunya.

El programa durant el curs estarà fonamentat en les classes a la Facultat que es compondran de dues parts: la primera teòrica i la segona pràctica, amb participació autocorrectora. A cada un dels trimestres es farà un treball d'elaboració i investigació individual que essent superats permetran d'arribar a un examen final de curs.

L'alumne que no participi a les classes teòrico-pràctiques però sí faci el treball de trimestre, haurà de fer un treball de curs i fer l'examen final.

L'alumne que ni participi a classe ni faci els treballs trimestrals haurà de parlar amb el professor per elaborar un programa especial de treballs i participar a tres exàmens parcials i al final.

BIBLIOGRAFIA INDICATIVA

- Academia Española, Real: "Ortografía". Madrid. Imprenta Aguirre, 1974.
- Agencia EFE: "Manual de estilo". 1978.
- Agencia EFE: "Sobre redacción", "dossier" fotocopiado extraído del "Manual de estilo" de la Agencia EFE. Madrid. Editorial Castalia. 1978.

.../....

- Assessoria de Didàctica del Català: "Vocabulari bàsic infantil i d'adults". Barma., Bibliograf, 1982.
- BENEYTO, J.: "Información y sociedad". Revista de Occidente. 1970.
- BUSTAMANTE, Enrique: "Los años de la información en España". Madrid. Akal Editor. 1982.
- CASARES, Julio: "Diccionario ideológico de la lengua española". Barcelona. Gustavo Gili. 1983.
- CASASÚS, Josep Maria: "Ideología y análisis de medios de comunicación". Barcelona. Mitre. 1985.
- CASASÚS, Josep Maria i Xavier ROIG: "La prensa actual. Introducción a los modelos de diario". Barcelona. Ed. 62. 1981.
- CEBRIAN, J.L.: "La prensa y la calle". Nuestra cultura. 1980.
- CIRIZA, Marisa: "Periodismo confidencial". Barcelona, Ate, 1982.
- El País: "Libro de estilo". Madrid. PRISA. 1980.
- ESCARPIT, R.: "Teoría general de la información y la comunicación". Icaria. 1977.
- FAGOAGA, Concha: "Periodismo interpretativo. El análisis de la noticia". Barcelona. Mitre. 1982.
- FONTCUBERTA, Mar: "Estructura de la noticia periodística". Barcelona. ATE. 1981.
- GIPREU, J.: "Sistema i polítiques de la comunicació a Catalunya". L'Avenç. Barcelona. 1983.
- GILI GAYA, Samuel: "Curso superior de sintaxis española". Barcelona. Bibliograf. 1973.
- GOMEZ MOMPART, J.L.: "Los titulares de prensa". Barcelona. Mitre. 1982.
- KAYSER, Jacques: "El diario francés". Barcelona. ATE. 1974.
- LARRA, Mariano José de: "Vuelva usted mañana y otros artículos". Barcelona. Biblioteca Salvat. 1982.
- LAZARO CARRETER, Fernando y otros: "Lenguaje en periodismo escrito". Madrid. Fundación Juan March. 1977.
- LOPEZ DE ZUAZO ALGAR, Antonio: "Diccionario del periodismo". Madrid. Pirámide. 1977.
- LOPEZ DEL CASTILLO, Lluís: "Llengua standard i nivells de llenguatge". Barcelona. Laia. 1984.
- MACBRIDE, S. (dir.): "Voces múltiples, un solo mundo" (Informe MacBride). FCE. México-Madrid. 1981.

.../....

- MARTINEZ ALBERTOS, José Luis: "Curso General de redacción". Barcelona. ATE. 1985.
- MIGUEL, Amado de: "Sociología de las páginas de opinión". Barcelona. ATE. 1982.
- MORAGAS, Miquel de: "Teorías de la comunicación". Barcelona. Gili. 1981.
- MUNTE I VILA, Josep: "L'aprenentatge del català". Barcelona. Club del llibre. 1978.
- ORIVE, Pedro: "Estructura de la información periodística". Madrid. Pirámide. 1977. (tomo I). 1978 (tomo II).
- QUESADA, Montse: "La entrevista: obra creativa". Barcelona. Mitre. 1984.
- SECANELLA, Petra María: "El lid, fórmula inicial de la noticia". Barcelona. ATE. 1981.
- SECO, Manuel: "Diccionario de dudas de la lengua española". Madrid. Aguilar. 1976 (1a. ed. 1961).
- TUBAU, Iván: "Teoría y práctica del periodismo cultural". Barcelona. ATE. 1982.
- VAZQUEZ MONTALBAN, Manuel: "Historia y comunicación social". Barcelona. Bruquera. 1980.
- VAZQUEZ MONTALBAN, Manuel: "Informe sobre la información". Barcelona. Fontanella. 1975.
- WALLRAFF, Günter: "El periodista indeseable". Barcelona. Anagrama. 1979.
- WARREN, C.: "Géneros periodísticos informativos". ATE. 1979.
- WOLFE, Tom: "El nuevo periodismo". Barcelona. Anagrama. 1978.
- XURIQUERA, Joan Baptista: "Els verbs catalans conjugats". Barcelona. Claret. Col. Pompeu Fabra. 1982.
-